

Program krúžku

2. 5. Celovečerní vystoupení souboru Slováckého krúžku v brněnském HaDivadle se zcela novým programem nazvaným Hrajte, že ně hrajte, jehož autorem je Zdeněk Fajbus, známější jako Ujo Fajo.

16. 5. Beseda u cimbálu v Klubu Vojenské akademie, na níž tentokrát vystoupí soubor Kopaničár se svou kopaničářskou muzikou ze Starého Hrozenkova a přiblíží tak tance a melodie tohoto pomezního kraje. O Kopanicích a jejich folkloru zasvěceně promluví vedoucí souboru a zároveň ředitel starohrozenké školy J. Rapant. V předsálí bude umístěna a v 19 hodin zahájena výstava dokumentárních fotografií Mizející svět kopanic autorů Václava Štěpánka a Libora Musila, seznamující s kopaničářským světem moravskoslovenského pomezí a Slovenska.

25. 5. Setkání slováckých krúžků z Brna, Prahy a Bratislavy ve Vlčnově při příležitosti tamní Jízdy králů. Jde o pravidelnou akci, při níž se utužuje spolupráce a přátelství mezi bratrskými krúžky, kterou tentokrát pořádají Bratislaváci. Odjezd krúžkového autobusu od kuturního domu na Charbulově je v pátek v 16 hodin, část chasy, která je z blízkého okolí, přijde přímo do Vlčnova. Předpokládáný návrat nejpozději do 3 hodin 26. 5. Náš krúžek by se měl zúčastnit v co nejhojnějším počtu a pokud možno v krojích. Přihlášky u vedoucích jednotlivých složek nebo u místostarosty ing. Zdeňka Fajbuse, nečlenové souboru a súdná stolica u Bohunky Pavlíkové. Vedoucím zájezdu bude místostarosta ing. Rostislav Viktorin.

27. 5. Vystoupení souboru Slováckého krúžku ve Vlčnově v rámci tamních svatodušních slavností Jízdy králů. Krúžek bude mít dopoledne hodinové samostatné vysoupení (autoři Macháčková a Štěpánek), odpoledne pak bude vystupovat v hlavním folklórním pořadu slavnosti nazvaném Setkání krúžků. Ti, kteří budou chtít zůstat ve Vlčnově po setkání krúžků, a neodjíždět zpět do Brna, budou mít možnost improvizovaného přespání v některém z místních zařízení.

13. 6. Beseda u cimbálu, v Klubu vojenské akademie.

16. 6. Poznávací zájezd krúžku na Moravské Kopanice, seznámení s krajem kopanic a jeho historií, lidovou architekturou, návštěva kopaničářských vesnic Lopeníku, Bošáček, Vyškovce a Žitkové, v programu zařazena cca šestikilometrová chůze. Organizuje Zdena Kristová, vede Václav Štěpánek, přihlášky u vedoucích složek a na besedách u pokladní Romany Ningerové.

Jubilanti

5. 5. prof. RNDr. Rudolf Musil, Dr. Sc.	80 let ↵
12. 5. Ing. Miroslav Hebron	50 let ↵
13. 5. Yvona Janošíková	50 let
27. 5. Danuše Juračková	70 let
22. 6. Ing. Hana Danielová	50 let
20. 7. Libuše Štěpánková	70 let
24. 7. Marie Bulíčková	75 let
26. 7. Zdeňka Křivánková	50 let

Jubilantů se nám tentokrát sešlo značné množství. Přejeme jim všem pevné zdraví, radost z písniček a tancování a spoustu příjemných chvil strávených v kolektivu Slováckého krúžku.

Z bratrských krúžků

Besedy pražského krúžku se konají v 19. hod v Národním domě na Smíchově 9. 5, 13. 6. a 12. 9. Krúžek plánuje zájezd na Kopaničářské slavnosti do Starého Hrozenkova ve dnech 14.—15. 7. Bratislavský krúžek má své besedy 18. 5 a 8. 6. Více si o činnosti obou krúžků budeme moci povykládat při našem setkání ve Vlčnově.

Pražský krúžek také vydal zpěvník krúžkových písní a tanců. Jeho autor, Leo Neumann, melodie dokonce rozpracoval pro obligát, terc, basu a kontry a rozdělil do několika částí. První dvě tvoří sólové i sborové písně, převážně táhlé, vždy s uvedením regionálního původu, další kapitoly nesou názvy Koledy, Písně k tancům a Polky a valčíky. Písně k tancům jsou rozděleny do podkapitol Bílovské, Boršické, Čardáše, Danaje, Hošije, Hrozenké, Hucké, Korytňanské, Kyjovské skočné, Pod šable, Sedlácké, Straňanské, Verbuňky, Vnorovské, Vrtěné. Zpěvník zaznamenává více než 400 písní a je možné si jej objednat na adrese Jana Říhová, Vítkova 13, 140 00 Praha 4.

Poděkování

V sobotu 3. února zcela zaplnili Kongresové centrum na brněnském Výstavišti účastníci 51. slováckého plesu. Předtančení obstaralo tentokrát Folklorní stu-

dio Buchlovice s hudeckou muzikou Burčáků, k tanci hrála naše cimbálka a dechová hudba Boršičanka. Dlužno podotknout, že ples tentokrát doslova hýřil kroji z nejrůznějších částí Slovácka i z Brněnska. Bezesporu ozdobou plesu byla skupina z Kobylí, která předvedla i něco ze svého umění při svém sólu. Její návštěva byla výsledkem loňského zájezdu Slováckého krúžku na Hanácké Slovácko, kde krúžek zřejmě udělal v kobylyském muzeu "velký dojem". Nechyběli tentokrát ani krúžkaři z Bratislavy a krojovaní z Dolního Němčí, Uherského Brodu, Luhačovského Zálesí a chasa z Hustopeč, z blízkého okolí tu byli již tradičně Líšňáci, Jundrováci (arciť že v kyjovských krojích), Májek, Lučina a chasa z Lískovce. Ples by se samozřejmě jen stěží mohl uskutečnit, nebýt obětavé práce na přípravách mnoha členů výboru a krúžkařů. Jmenovitě je však zde třeba zmínit práci místostarosty ing. Rosti Viktorina, který zajišťoval prostory pro konání plesu, domlouval dechovku a měl na starosti také distribuci vstupenek. Slovácké štěstíčko by se neuskutečnilo, nebýt Bohunky Pavlíkové. K výzdobě sálu přispěl nemalou měrou také Zdeněk Fajbus a zapomenout samozřejmě nelze na naši hospodářku Romanu Ningerovou, která, místo aby se věnovala tanci, seděla v pokladně a později pečlivě stržela stržený peníz, aby mohla vyplatit všechny účinkující. Dík patří také všem pořadatelům a zejména těm, kteří přispěli do štěstíčka a výrazně tak pomohli tomu, aby náš ples neskončil ztrátou, ale naopak ziskem.

Václav Štěpánek, starosta

Malé ohlédnutí a velké poděkování

Všichni jsme si přáli, a stále přejeme krúžku, aby rostl a vzkvétal. Jestliže však k těmto přáním nepřidáme jako správní gratulanti nějaký dárek nebo kousek svého volného času, nebudou naše přání nic platná. Nebudou rozvádět, jak nás krúžek obohacuje, jak nás těší naše omladina oblečená v krojích, z jejichž krásy někdy člověka až mrazí. Každý sám nejlépe ví, co ho rozradostní, obveselí, zahřeje na duši.

Přidržíím se ale tak přízemní otázky, jako jsou finance.

Bohužel, bez finančních injekcí se nelze obejít. Způsob jejich nabytí je různý: lze získat nějakého sponzora, najít zadavatele reklamy, pořádat různé akce ap. Jednou z nich je také ples. Ten letošní, poznamenaný chřipkovou epidemií, která zavinila nejen menší návštěvu, ale i výpadek těch, kteří chtěli pomoci při organizaci, je dávno za námi. Proto ať žije ples další s magickým termínem 2. 2. 2002. Pro jeho zdárný průběh je třeba přece jen malé reminiscence

Nebýt tradičního Slováckého štěstíčka byly by naše plesy, vzhledem k neustálému růstu nákladů, už třetím či čtvrtým rokem ztrátové. Podle počtu darů, které se ve štěstíčku sešly, by se mohlo zdát, že téměř každý krúžkař přispěl svou troškou ke společnému dílu. Ale opak je pravdou. Dárců bylo málo, zato byli velmi štedří – málokterý se spokojil s darováním dárku jednoho. Byli i

tací, co věnovali až 8 dáreků! A nebyly to dárky ledajaké – jen namátkou: překrásné obrázky, knihy, přátelské soupravy, různé keramické nádoby, skleničky, panenky a jiné šité věci. Naše krásné zpěvačky pamatovaly na krásu jiných kosmetickými balíčky, vinaři věnovali ne litřík vína, ale litříků více, sešly se i ostřejší alkoholické nápoje. Nad obloženými mísami, talíři klobásů, masovými i sladkými dorty se sliny sbíhaly. Přišel i peněžitý dar.

Proto nezbyvá, než vzdát chválu a velký dík všem dárcům. Jsou to: D'Ambrosovi, J. Bečka, Z. Bravenec, M. Bulíčková, J. Dokoupil, Ing. Donné, Dostáloví, Emmerovi, Ing. Fajbus, Ing. Hebron, J. Homola, J. Hůsková, M. a P. Charuzovy, K. Jurčová, Ing. Kašník, Ing. Kopřiva, J. a J. Kopřivovy, Z. Kotas, R. Krejčí, Kristovi, J. Kroulík, Kučerovi, H. Leitgeblová, Linhartovi, Macháčkovi, K. Maňas, Martinkovi, M. Matuš, M. Medovarský, Musilovi, P. Nepevný, J. Nešpor, R. Ningerová, Mgr. Pavlíková, P. Pazourková, L. Podhorányi, Rašticovi, B. Rosenbergová, Ing. Smělík, Z. Šebesta, PhDr. Štěpánek, V. Švandová, J. Veškrnová, Veselých, Ing. Viktorin a jeden neznámý, který do skladu na Charbulově dal 3 sedmičky Müllerky (věřím, že nezůstane neznámý).

Zvláštní poděkování patří ještě rodině Jůzové, která každoročně na nás pamatuje několik dary. I jejich strýc Martin Vrabec, ač letos nepřítomen, si na naše štěstíčko vzpomněl.

Pokud se týká pořadatelských služeb, ubývá ochoty přinést hodinku času na oltář krůžku. Přitom platí, že čím více bude dobrovolníků, tím kratší může být doba služby.

Mnoho díky je třeba vzdát skalním plesovým borcům: Rost'a Viktorin (celoročně se stará, aby se ples vůbec uskutečnil) zajišťoval s Majkou Dvořákovou předprodej i prodej vstupenek, Romanka Ningerová a Jožka Kučera ochotně zasedli v pokladně, Jožka Dokoupil, letos s Janou Hůskovou, zajišťoval kontrolu vstupenek v nejnáročnější době. V čas nouze, kdy začala řádit chřipka, iniciativně nabídly svou pomoc Majka Charuzová, Helena Leitgeblová a Evka Kolaříková. Obětavě svezl ze tří míst dary Vašek Linhart a o vyložení všech darů do regálů se postarali Zdeněk Fajbus a Roman Krejčí. Zvláště Zdeněk znaleckým okem vše přeměřoval, aby každá věc náležitě vynikla. Zdeněk se také s chasou postaral o výzdobu sálu. Aby se nic neztratilo, nepřetržitě v hluku dechovky hlídala Anička Formánková.

Takže ještě jednou díky za dary i za práci. Přejme krůžku více takových členů, kteří s radostí a láskou jsou ochotni podle svých sil pomoci.

B. Pavlíková

Ples Slováckého krúžku se zdařil

Jak již napsal starosta, na plese Slováckého krúžku obstaralo předtančení Folklorní studio Buchlovice. Tanečnice a tanečníci předvedli taneční pásma "Buchlovské", "Zpívání na pivo" a "Častkovské", po jedné sérii trojhlasně zazpíval ženský a mužský sbor. Doprovázela hudecká muzika Burčáků.

Členové Folklorního studia Buchlovice obdivují kroniku Slováckého krúžku.

Děvče z Buchlovic ve svátečním kroji

Dárci, zadavatelé reklam

Na sklonku loňského a na začátku letošního roku jsme pořádali sbírku na obnovu hudebních nástrojů krúžku. S významným příspěvkem této sbírky byly zakoupeny v lednu dvě basy pro Slováček i dospělou muziku. Všem dárcům i zadavatelům reklam upřímně děkujeme.

Peněžní dary věnovali: Jan Beránek, Ing. Josef Donné, Ing. Miroslav Dostál, MUDr. Hana Dostálová, Ing. Josef Kučera, Petra Kurowská, RNDr. Václav Linhart, muzika krúžku, Jaroslav Nešpor, Ing. Zdeněk Smělík, Zdeněk Šebesta, Ing. Zdeňka Škollová, MUDr. Zdeněk Šustr.

Finanční dar dále poskytla Pískovna Černovice a Jiří Macháček zprostředkoval zadání reklamy u firmy STAPPA – MIX.

Zvláštní poděkování patří též Ing. Zdeňku Kopřivovi za údržbu a financování provozu informační stránky krúžku na internetu.

Přirůstky knihovny

KNIHY

Jančář, Josef s kolektivem: Lidová kultura na Moravě. Vlastivěda moravská, Země a lid, nová řada, svazek 10, Brno-Strážnice 2000.

Lansfeld, Heřman: Habánské památky. Strážnice 1970.

Národopisné aktuality, časopis, ročníky 1966-1989.

Národopisné aktuality, soupis příspěvků za léta 1964-1983.

Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislave sa predstavujú. Spevník. Skalica 2000.

Sušil, František: Moravské národní písně. Praha 1998

Vetterl, Karel: Guberniální sbírka písní a instrumentální hudby z Moravy a Slezska z roku 1819. Strážnice 1994.

Zájmová umělecká činnost, časopis, ročníky 1983-1985.

CD

Domovina. Výběr z pořadů národnostních menšin, žijících v ČR, na MFF ve Strážnici v letech 1995, 1996 a 2000. Strážnice 2000.

František Okénka. Brno 1996.

Horňácký hudec Martin Hrbáč. Brno 1995.

MFF Strážnice 1995-2000. Výběr archivních nahrávek z pořadů festivalu. Strážnice 2000.

Nejstarší zvukové záznamy moravského a slovenského lidového zpěvu (z folkloristické činnosti Leoše Janáčka a jeho spolupracovníků). Brno 1998.

Varmužova cimbálová muzika. Na Kyjovsku. Brno 1997.

Tentokrát bylo mnohé získáno koupí. Český rozhlas v Brně na popud Jaromíra Nečase věnoval oba časopisy a Lansfeldovu publikaci, Bratislaváci svůj zpěvník, na vydání CD Domovina a MFF Strážnice 1995-2000 se Krůžek podílel.

JMK

Doporučujeme našim čtenářům

Malovaný kraj 1/2001 (je v knihovně)

str. 9.	Vzpomínka na Justinu Konečnou	A. Kapsa
str. 14	Už bez primášské legendy - o Jožkovi Kobzíkov	- vur -
str. 16	Úvaha o zpívání slováckých písniček	J. Beneš

Malovaný kraj 2/2001

str. 11	Za Slávkem Jakubičkem	A. Mička
str. 12.	Vzpomínka na Vladimíra Pavlíka	B. Máčalová
str. 13.	Dva dobré počiny brněnského Slováckého krůžku	A. Mička
str. 16.	O tancích na Moravském poli	Z. Jelínková

Rytíř mezi námi

...jde vlastně spíše o rytířku. Stala se jí naše členka Jana Košíková. Bylo to 12. 2. 2001 ve spolku "Amberský řád rytířů" a soutěžní disciplínou byl historický šerm - dřevárna.

Tož gratulujeme!

- VIK -

Galerie krůžkařů

Jaroslav Mysliveček

Slíbili jsme před časem, že postupně představíme ty, jejichž snímky jsou na obálce Krůžkozoru. S Jaromírem Běhunkem, všestranným muzikantem, který je na zadní straně obálky zobrazen u cimbálu, jsme Vás už seznámili. Františku Hasilovi-Ňanckovi, který je na téže straně uprostřed, jsme se na těchto stránkách věnovali u příležitosti jeho úmrtí. Dnes je na řadě **Jaroslav Mysliveček**,

onen usměvavý Podlužák vedle Ňancka. V Krúžku se mu říkalo Jaroš a v rodných Tvrdonicích (podle Ňanckova svědectví) Mikéska. V následujícím o něm vypráví čestný člen Krúžku, Oldřich Krejčí ze Svatobořic, žijící nyní v Kyjově.

Já jsem ho ponejprv "jen viděl", když byl s několika Podlužáky v r. 1932 ve Svatobořicích na hodkách, ale osobně jsem se s ním seznámil až v r. 1936 prostřednictvím své sestry ve Slováckém krúžku v Brně, ale to bylo jen nakrátko, protože pak jsem byl dva a půl roku na vojně. V únoru 1939 jsem se vrátil z vojny do Brna a hned jsem začal chodit do Krúžku a znovu jsem se tam setkal s Jarošem.

Na počátku Protektorátu byl Krúžek velmi oslabený - hodně mladých lidí odešlo za hranice, ale později se činnost Krúžku velmi rozmohla a mnozí z předních brněnských společenských vrstev si považovali za čest být do Krúžku pozváni. Krúžek vyvíjel velmi rozsáhlou činnost, kromě přednášek znalců folkloru se pořádal také nácvik tanců a výbor jednou předložil návrh uspořádat "Slováckou akademii". V pořadu akademie byly také podšable, které se předváděly vždy před závěrečným verbuňkem. Tancovala ho stálá pětka: Jaroš Mysliveček, Metud Hluchý, dr. Zdeněk Sušil, Jaroslav Zábelka a já, později Metuda vystřídal Ňancek Hasil.

Beseda Krúžku obyčejně končila verbuňkem, ale Jaroš se málokdy nechal do něj strhnout, ale když verboval, tak to stálo za podívanú, jeho jemné cifry byly nenapodobitelné. I když o to nijak neusiloval, stal se mezi mládeží Krúžku osobností.

Slovácké akademie se opakovaly, několikrát na Stadioně a když ho Němci zabrali, tak v Besedním domě. Také se uskutečnilo několik zájezdů - do Kyjova, Vracova, Hodonína, Otrokovic a Zlína. A po válce se prováděla vystoupení pro různé organizace a téměř všech se Jaroš Mysliveček zúčastňoval.

V roce 1948 jsem změnil zaměstnání a přešel do Prahy, ale v r. 1950 jsem se dostal do Kyjova a pracoval zde na výstavbě Šroubáren. Mé styky s Jarošem se obnovily a scházeli jsme se při různých příležitostech v Petrově, ve Strážnici a hlavně při oslavách narozenin ve vinných sklepech v Kyjově nebo v Mutěnicích u Pavla Bízy. Schůzek se pravidelně zúčastňovali Miloš Janulík, Ňancek Hasil, Oldřich Kůrečka, dr. Zdeněk Sušil, Franta Hlavenka, Jan Bařina a pak se to rozšířilo až asi na 20 osob. To už byl Jaroš v důchodě a často jsme se navštěvovali.

Ale při jedné schůzce v Mutěnicích jsme se dověděli, že Jaroš už nežije. Z přítomných o tom věděl jen dr. Sušil, který byl na jeho pohřbu. Jaroš zemřel náhle, čekal na zastávce autobusu do Radějova, kde měl malou chatu, seděl na lavičce a při příjezdu autobusu ho známí spolucestující upozornili "Tak, pane Myslivečku, jedem", avšak zůstal sedět, byl mrtev.

Jaroš byl také výtečný sportovec. Hrál kopanou za Čechii Hodonín a po absolvování obchodní školy byl získán do Židenic, které tehdy hrály druhou

ligu. Působil v obraně. Asi v r. 1935 Židenice postoupily do první ligy a Myslivečka uvolnilo do Moravské Slavie, která tehdy také postoupila z druhé do první ligy. Kromě kopané se Jaroš věnoval také veslování v osmě brněnského Českého veslařského klubu, kopané později zanechal a věnoval se jen veslování. S osmou ČVK se několikrát zúčastnil mistrovství ČSR a také jednou reprezentoval na mistrovství Evropy (tuším, že v Antverpách).

Za války byl činný v odbojové organizaci Předvoj v Brně, kde byl členem krajského výboru a spojku na organizaci Rovnost na Hodonínsku. 30. března 1945 se mělo uskutečnit setkání dvou vedoucích skupin - Rédra (krycí jméno Ptáček) a Klůny (krycí jméno Petr). Setkání mělo být v Kyjově před radnicí. Poněvadž Rédr a Klůna se neznali, ale Mysliveček oba, měl být prostředníkem seznámení. Klůna měl přijet do Kyjova vlakem, Mysliveček a Rédr přijeli na kolách, v Kyjově byl trhový den a tak se před radnicí pohybovalo a postávalo dosti lidí. Jaroš si nevšiml, že za ním již delší dobu stojí asi pět statných chlapů. Toho si však všiml blížící se Rédr, pojal podezření a se setkáním otálel. V jednom okamžiku se pak na Jaroše vrhlo pět gestapáků. Byl to nerovný boj, i když podle očitých svědků se Mysliveček úporně bránil, ale byl spoután a odveden na nádraží a odvezen do Brna, do Kaunicových kolejí. Gestapáci se domnívali, že zatkl Rédra-Ptáčka, po kterém již dlouho usilovně pátrali. Teprve při výslechu v Brně zjistili omyl, ale i tak byli spokojeni, poněvadž získali cennou kořist. Setkání v Kyjově bylo totiž již fingované. Při jedné akci byl Klůna-Petr zatčen a po mučení na nátlak gestapa napsal dopis Myslivečkovi, aby mu umožnil setkání s Rédrem. To ovšem Jaroš netušil.

Brzy byli vězni z Kaunicových kolejí evakuováni - cíl byl neznámý. Byli namačkáni do několika "dobyčáků" a připojeni k nákladnímu vlaku, jedoucímu na Plzeň. Gestapo jelo v osobním vagóně a při zastávkách kolem vagónů s vězni hlídkovalo. V té době američtí stíhací letci velkorážnými kulometry probíjeli parní kotly lokomotiv (říkalo se jim tedy "kotláři") a činili je tak nepotřebnými. Tak také vlak vezoucí vězně, mezi nimiž byl Jaroš, byl napaden kotláři. Gestapáci se rozutekli a toho využili vězni vagónu, v němž byl Mysliveček, rozbili a vytrhali chatrnou podlahu, vylezli ven a otevřeli ostatní vagóny s vězni. Po nějaké době se Jarošovi podařilo dostat se domů do Hodonína.

Po svém příchodu do Brna za první republiky byl Jaroš Mysliveček zaměstnán v okresní nemocenské pojišťovně Na vyhlídce. Po válce pak pracoval v Přerově, později v Hradci Králové a naposledy v Mikulově. Po odchodu do důchodu žil u své matky v Hodoníně a stýkal se tam s jednou přítelkyní. Byl ženatý, což vědělo jen málo jeho známých, rozvedl se, je po něm někde syn.

Byl velmi oblíben po obou stranách Moravy, od Hodonína až po Kúty, a všude, kam přišel, zvláště pak na hody, byl vítán. Znal velmi mnoho písniček z této oblasti, některé dosud nezaznamenané.

Potud text Oldřicha Krejčího. Přes všechno úsilí se nám dosud nepodařilo získat Myslivečkova základní životní data - datum narození a úmrtí - a kde je

pochován (předpokládáme, že v Hodoníně). Komu by se cokoliv dalšího k jeho životním osudům a působení v Krůžku podařilo zjistit, ať to sdělí vrchnímu archiváři Krůžku nebo komukoliv z výboru.

JMK

Beseda u cimbálu s koštěm vína

V den, kdy vychází toto číslo Krůžkozoru, pořádá Slováký krůžek besedu u cimbálu spojenou s koštěm vína. Informace o počtu vzorků či vítězích před uzávěrkou ještě nebyly známy. K této akci se tedy vrátíme v příštím čísle Krůžkozoru. Přispíváme k této tématice alespoň krátkým úryvkem z knihy Moravské Slovensko, kde čtenatel může najít stať popisující stav vinařství na Moravě na začátku, dnes již minulého, století.

* * *

...Koncem století devatenáctého nejraději sázeny byly u nás tyto druhy révy - lidově ovšem pojmenované:

Ryzlink čili po slovensku řezlík, v Bzenci u větších vinařů "lipka" zvaný, který, jak uvedeno, dovezen k nám z Porýní v XVII. stol., a to řádem Benediktinů rajhradských.

Cinifál (něm. Zirmfädler), a to "řídký" - špatnější a "plný" - lepší. Čistý láme se (kalí) snadno a proto míchá se s prospěchem s ryzlinkem. V Čechách kolem Roudnice říkají mu "moravka".

Časlador (Chasselas d'or), rozmanitých listů, prodával se dávno jako dobré hrozny tabulové. Místy nazývají je "čáslavským" podobností zvuku.

Lampart (hrozen St. Lamberti) působí také, že víno se neláme.

Tramín (Tramino), také "cibulka" zvaný, dává vínu pěknou zlatavou barvu. Zaváděl se teprv později.

Bělina čili heblín (Elblink) má mnoho hroznů, ale jinak víno necenné, nesladké, vodnaté.

Vedle toho zaznamenal jsem dle jmen tyto druhy: "Voňák, topol, klenica, prorok, ocásek, šedlík, maliňák nebo malinger, medounek, čeřina, petrželák, regulka, valvoš, zanechor, kyselák, budinka, sporák podlůhlý, kulatý, tokaj, grene černý" a j. V Kudlovicích u Napajedel pěstuje se vzácně "muškát uherský", příchuti jahodové, ale málo rodící; všeobecně na jižním Slovácku sázený "šrek" čili hrubý peň má velké, bílé hrozny a pochází z německých krajín moravských. Sáží se většinou kolem domů a stodol na vysoká "lešení". "Frašták mizerný" sází se tu a tam, ale málo.

Z červených hroznů sázel se "Portugíz" (portugalské) a "Svatojakubský peň"

(burgundské modré) nejvíc, protože měly brzy a sladké hrozny a dávají dobré víno. Také Frankovka někde pěstěna.

Koncem XIX. stol. začíná rozmanitá, pestrá sadba slovenských vinogradů ustupovati účelnému osazování příbuzných druhů dle půdy, a doby zrání, bílých zvláště a červených i modrých zvláště. Děje se tak zdárným působením vinařské školy bzenecké, vzorných vinic zemských a příkladem velkostatků. Dnes pěstují se ve XX. stol. na slušných vinicích tyto druhy:

Bílé: ryzlink rýnský (rezlík, řezlík, lipka) hlavně u Blatnice, Bzence a Bojanovic, silván zelený (cinifál) hlavně u Bzence a velkých Pavlovic, veltlín zelený (muškotel zelený) hlavně na Hustopečsku a Břeclavsku, tramín kořenný, chrupka bílá, rulandské neboli burgundské šedé (hlavně v Bzenci tzv. murišák, muriš) burgundské bílé (v Kyjově), muškotel, ryzlink vlašský (Bzenec).

Červené: chrupka červená, veltlín červený, portugalské modré (skorák, portugúz, černé ranné, černý šryk, hlavně v okolí Pavlovic a Brumovic), frankovka modrá (černý muškotel, neskoré černé, šefina, modrý jiblík, skalické modré), burgundské modré rané, burgundské modré (modrá burgunda).

Nynější péče o vinici hledí si především vřele zachování jich a jejich kvality. Ne tak bývala starodávná péče! Ta všimala si především kvantity, množství vinic, neboť z množství bylo mnoho - desátků, daně "zemní" pánu gruntovnímu a konečně i pro stát, "císařské kontribuci"...

Vinné budy u Derfle na Uherskohradištsku

Z KNIHY MORAVSKÉ SLOVENSKO, 1918

Z receptáře našich babiček

Velikonoce sice již pominuly, ale nás zaujal recept na velikonočního beránka. Recept je z knihy "Kuchařka LADY" s podtitulem "sbírku vyzkoušených jídelních předpisů pro malou neb větší domácnost podává Anastasie B. Seidlová". Kniha byla vydána v roce 1913.

Beránek velikonoční kynutý

"Na misce se utře, až pění dvanáct deka nového másla, připojí se k tomu deset deka strouhaného cukru, čtyři žloutky, dvě a půl deka zmlazených kvasnic, lžička soli, půl lžičky citronové kůry, půl kila pěkné mouky a mléka vlahého tolik, aby bylo těsto o něco tužší, než na buchty a o něco vláčnější, než na vánočky (může se připravit větší koflík mléka). Těsto se dobře propracuje, aby bylo velice jemné a nechá se hodinu kynouti. Vykynuté těsto se dá na vál, přidá se do něho hrst dobře usekaných mandlí, promíchá se to a vloží těsto do vymazané a žemličkou vysypané formy beránkové, do spodní části, hezky se těsto ve formě urovná, pomastí povrchu máslem a nechá se ještě ve formě vykynouti. Pak se přikryje menší půlkou formy, do dírek, aby se forma nerozdělala, se dají hřebíky, forma se postaví na pekáč a dá se do vytopené trouby beránek péci ocáskem do zadu. Tak peče se půl hodiny. Pak se obrátí a peče se hlavičkou do zadu čtvrt hodiny. Když se obrátí, tak se může vrchní část formy sejmuti, aby se vidělo, jak beránek se peče, kdyby se povrchu málo pekl a byl ještě bledý, tak se může dopéci odkrytý. Kdo má malou formu, tak může dělat těsta o polovinu méně. Toto množství je počítáno na formu větší. Pečený beránek se vyklopí, nechá na prkénku vystydnouti, pak se posype cukrem, do oček se mu dají černé hrozinky, do hubičky kousek zeleného lístku a kolem krčku dáme zelenou neb červenou mašli. Na to se dá na podlouhlou mísu a když jest již studený, nejlépe druhý den, podává se na stůl."

Text je doslovným přepisem bez jazykových úprav.

Přejeme Vám DOBROU CHUŤ

Krůžkozor - vydává Slovácký krůžek v Brně. Vychází zpravidla čtyřikrát ročně.

Je též publikován internetové adrese www.kruzek.cz

Odpovědný redaktor a grafická úprava Ing. Jiří Raštica.

Příspěvky zasílejte na adresu Slovácký krůžek v Brně, P. O. Box 713, 663 13, Brno
nebo je předejte členům výboru. Náklad 170 výtisků.